

Raaheim gir dette en utradisjonell tolkning: «Forskningsbasert undervisning er undervisning som tar hensyn til og bygger på det forskning har vist fører til god læring.» At dette aspektet aldri kommer opp i diskusjoner om forskningsbasert undervisning (slik jeg har hørt dem), sier nok noe om forskeres manglende nysgjerrighet på hvordan læring egentlig foregår. Fra egne erfaringer er jeg helt enig med Raaheims formulering om at det er et tankekors at så mange forskere har en så uvitenskapelig tilnærming til det som utgjør en vesentlig del av jobben.

Andre viktige temaer tar forfatteren opp underveis. For eksempel diskuterer han fusk og plagiering ganske inngående og nyansert. Eksamen og dens styrende virkning på studentenes læring drøftes grundig, og en del myter avlives. Hvordan en læreplan bør bygges opp – igjen ut fra et læringsperspektiv – behandles også innsiktsfullt. Forfatteren avslutter med å drøfte hva som kjennetegner god undervisning, selvfølgelig sett i et lærings- fremfor et lærerperspektiv. To enkle forhold blir stående helt sentralt når det gjelder hva som karakteriserer en god underviser: Han eller hun bryr seg om studentene og er opptatt av faget. Det er ikke nok med bare det ene, men når begge er på plass, kan studentene tilgi mye som ikke er perfekt.

Arild Raaheims bok er en hjelp til å gjøre noe konstruktivt ut av den anledningen kvalifikasjonsrammeverket gir til en gjennomgang av våre universitetsutdanninger. Det er aldri bortkastet å arbeide med å formulere hva vi vil med studiene og studentene. Men boken er først og fremst et frittstående innlegg i debatten om hva som gir best læring, og om sammenhengen mellom mål og metode i utdanning. Man kan drømme om at skolepolitikere tar seg tid til å lese og ta innholdet inn over seg. Den bør i alle fall leses av alle som gjennomgår pedagogisk basisutdanning ved universitetene. Men aller mest ville jeg ønske at den ble lest og fordøyd av alle de av oss som – uansett alder – har ansvar for å legge til rette for universitetsstudenters læring og utvikling.

Per Brodal

Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo

Godt kompendium

Baard Ingvaldsen

Væske, elektrolytter, blodgasser og infusjonsterapi

2. utg. 271 s, ill. Oslo: Eget forlag, 2010.

Pris NOK 300

ISBN 978-82-303-1617-7

Denne utgivelsen omfatter en rekke fagområder som leger og sykepleiere, som behandler alvorlige syke pasienter, bør beherske. Uansett sykdom kan det være behov for væsketerapi og bruk av blodprodukter. Det kan også være elektrolytt- og syre-base-forstyrrelser som må vurderes og korrigeres. Dette er emner som kan være lite undervist i grunnstudier, og hvor mange har vanskeligheter med å omsette teoretisk kunnskap til praktisk medisin.

På en lettfattelig måte presenterer forfatteren den nødvendige teorien og praktiske anbefalinger om hvordan man skal vurdere og behandle ubalanse i elektrolyttstatus og væskebalanse, i tillegg til syre-base-forstyrrelser. Disse delene er spesielt vellykket og gir mye kunnskap. En fordel er også at han gir en oppdatering i norsk praksis på fagfeltet.

Forfatteren går kort gjennom bruk av blodprodukter. Til slutt tenker han inn på vurdering og behandling av respirasjonsforstyrrelser og hemodynamiske forstyrrelser. Dette bør leseren se på som en kort innføring, og man bør lese mer detaljert litteratur hvis man vil ha god inn-

sikt i temaene. Ingvaldsen uttrykker da også dette selv i forordet.

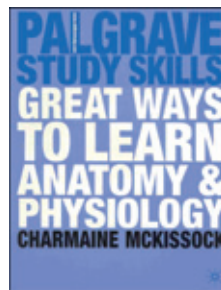
De som er interessert i avansert utforming av sideoppsett, gode illustrasjoner, fine bilder eller eksklusiv innbinding, bør finne annen litteratur. Formatet er mer som et kompendiehefte. Men at boken er enkelt laget går ikke utover klarhet i presentasjon og formidling av kunnskap.

Målgruppene er mange. Selv har jeg anbefalt den til bruk i utdanning av intensiv- og anestesisykepleiere og til medisinstudenter. Den er også svært godt egnet som en oppdatering for leger på sykehus. Innen alle spesialiteter vil det, for å behandle innlagte pasienter, være nødvendig å ha grunnleggende innsikt i nettopp de emnene denne boken omfatter.

Pål Klepstad

Intensivavdelingen
St. Olavs hospital

Smilende studieteknikk

Charmaine McKissock

Great ways to learn anatomy and physiology

192 s, ill. Basingstoke: Palgrave Macmillan,

2009. Pris GBP 16

ISBN 978-0-230-20991-6

Målgruppen for denne selvhjelps-boken i studieteknikk er primært, men ikke utelukkende, studenter med spesifikke lære- og skrivevansker og/eller matematikkvansker. Konvensjonelle råd som kan bidra til bedre studieteknikk er fremstilt på en uhoystidelig måte og illustrert med egenproduserte humoristiske tegninger. Det er også verdifullt at forfatteren fremhever at mennesker er svært forskjellige, og hvor viktig det er å velge den læringsformen som passer best for en selv.

Et mindre heldig valg er at anatomi og fysiologi er brukt som eksempler i så stort omfang at fremstillingen får preg av en minilære- bok i disse fagene, uten at forfatteren har tilstrekkelig kompetanse i anatomi eller fysiologi til å lykkes. Anatomi og fysiologi er fremstilt uinspirert og kjedelig i form av lister og skjemaer, til dels med store feil og mangler. Tegningen på side 61 mangler f.eks. leveren i en samlet oversikt over fordøyelsesprosessen, og vann synes å kunne gå fra tarm til nyre uten først å passere blod og lever.

Anatomi og fysiologi er en utfordring for alle nye studenter. I tillegg kan studenter med lese- og skrivevansker få spesielle utfordringer med navn på anatomiske strukturer. Studenter med matematikkvansker kan få spesielle utfordringer med diagrammer i fysiske og kjemiske forklaringer på fysiologiske prosesser. Forfatteren vil gjerne hjelpe, men lykkes bare delvis. Som bok i studieteknikk dekker den mange av de samme temaene som mer konvensjonelle valg (1), men den gjør det på en mer underholdende måte. Det anatomiske og fysiologiske stoffet er springende og mangelfullt i forhold til undervisningen i første del av fellessemestrene i ernæring, odontologi og medisin ved Universitetet i Oslo. Det kan imidlertid komme mye god læring ut av å finne feilene i en læreboktekst.

Arild Njø

Avdeling for fysiologi
Institutt for medisinske basalfag
Universitetet i Oslo

Litteratur

1. Wilhelmssen LS, Manger T. Effektiv læring: et hefte ved studiestart for alle nye studenter. Bergen: Fagbokforlaget, 2005.